

OBSAH

Úvodem	13
ČÁST PRVNÍ — ZÁKLADNÍ POJMY ŽELEZNIČNÍ PŘEPRAVY ZBOŽÍ	15
Oddíl I. Druhy železničních přeprav	15
1. Z hlediska zeměpisného	15
2. Podle rychlosti přepravy	16
3. Podle způsobu přijetí zásilek k přepravě	16
Oddíl II. Předpisy platné pro železniční přepravu ve vztahu mezi želez-	
nicí a přepravci	16
1. Obecně	16
2. V mezinárodní přepravě	17
3. Publikační orgán ministerstva dopravy	18
Oddíl III. Řízení a výkon komerčního provozu ČSD	18
1. Základní technická a hospodářská jednotka	18
2. Organizace práce ve stanicích	19
3. Přeprava s vlečkami	19
4. Přeprava kusových zásilek	19
5. Řídící orgány komerčního provozu	20
Oddíl IV. Hlavní úkony před nakládáním zásilky	21
ČÁST DRUHÁ — VÝBĚR VOZŮ PRO VOZOVÉ ZÁSILKY	22
Oddíl I. Obecné zásady pro výběr vozů	22
Žádost přepravce o přichystání vozu	22
Oddíl II. Druhy vozů	23
1. Označení vozů	23
2. Základní rozlišení vozů	23
Oddíl III. Nápisy na vozech	25
1. Na obou stranách vozů	25
2. Vozy označené X a nápísem 50 km/hod	28
Oddíl IV. Oddělitelné vozové součásti	29
1. Nápisy o oddělitelných součástech	29
2. Druhy oddělitelných součástí	29

Oddíl V. Přehled nákladních vozů nejužívanějších řad a jejich rozměry	31
Oddíl VI. Nápravový tlak — Únosnost vozů — Občasné prohlídky vozů	36
1. Nápravový tlak na ČSD	36
2. Únosnost vozů, mez zatížení	37
3. Nápravový tlak u mezinárodních přeprav	38
4. Občasné prohlídky vozů (revize)	39
Oddíl VII. Prohlídka vozů před nakládkou	43
1. Technická prohlídka	43
2. Komerční prohlídka	44
Oddíl VIII. Zásady pro prohlídku vozů pro nakládku do ciziny	47
1. Prohlídka vozů vozmistrem	47
2. Prohlídka vozů náčelníkem stanice	48
3. Prohlídka vozů na vlečkách	48
Oddíl IX. Omezení platná pro výběr vozů podle Směrovacích předpisů	48
1. Omezení pro rozvory vozů	48
2. Omezení pro spádové poměry	49
3. Omezení pro přepravu na podvalnicích	49
4. Přehled omezení	49
Oddíl X. Omezení platná pro výběr vozů pro přepravu do ciziny podle pomůcky „Ecartement“	52
1. Úplný název pomůcky	52
2. Základní pravidlo	53
3. Výjimky	53
Oddíl XI. Výběr vozů pro přímou prámovou přepravu	56
1. Pojem prámové přepravy	56
2. Výčet prámových přeprav	56
Oddíl XII. Výběr vozů pro zásilky pod celní uzávěrou	57
Oddíl XIII. Výběr vozů pro přepravu mrtvol	59
Oddíl XIV. Výběr vozů pro živá zvířata	59
1. Pro přepravu velkých živých zvířat	59
2. Pro přepravu malých zvířat	59
3. Vozy řady M nové konstrukce	59
4. Vozy řady M staré konstrukce	60
5. Vozy řady Zm	60
6. Vlastností vozů pro živá zvířata	60
Oddíl XV. Výběr vozů pro snadno zkazitelné zboží	63
1. Základní pravidlo	63
2. Vozy označené S a SS	63
3. Doplnková zařízení	63
4. Způsob přepravy	63

5. Zásobování chladicích vozů ledem	63
6. Větrání vozů	63
7. Výčet druhů snadno zkazitelného zboží	64
8. Speciální vozy pro přepravu ryb	64
Oddíl XVI. Výběr vozů pro přepravu nebezpečného zboží	64
1. Pojem nebezpečného zboží	64
2. Roztřídění nebezpečného zboží	64
3. Látky a předměty z přepravy zcela vyloučené	65
4. Látky a předměty, na něž se ustanovení o nebezpečných zásilkách nevztahují	65
5. Předpisy pro výběr vozů pro přepravu nebezpečného zboží	65
6. Přepravní podmínky	65
7. Přípojky k příloze 1 k ŽPŘ	66
8. Nezachování podmínek přílohy 1 k ŽPŘ	66
Oddíl XVII. Výběr vozů pro předměty a zboží přepravované v otevřených vozech	67
1. Řezivo	67
2. Kulatina a nerovné dříví	70
3. Kmenové dříví	70
4. Důlní dříví a brusné dříví ve vnitrostátní přepravě	71
5. Seno, sláma, bavlna, kůra atd.	71
6. Vozidla	72
7. Jeřáby, cívky na kabely, velké přepravní skříně a jiné podobné velké nebo těžké předměty	72
8. Kolejnice, ocelové pruty profilované a betonářské, ocelové tra-verzy, kovové sloupy a podobné předměty	73
9. Ostatní předměty kovové	74
10. Sudy	74
11. Prázdné obaly	74
12. Kamenné balvany, kamenné desky	74
13. Některé zvláštní druhy zboží, pro které je předepsáno určité balení	75
14. Výběr vozů pro zásilky velmi sypkého zboží	78
Oddíl XVIII. Konstruktivní vlastnosti vozů některých řad, důležité pro nakládku a vykládku	79
1. Hlubinové vozy řady H	79
2. Chladicí vozy řady L	80
3. Speciální dlouhé čtyřnápravové vozy řady Na	81
4. Speciální dlouhé čtyřnápravové vozy řady Pa	82
5. Speciální dlouhé vozy řady Nsk	82
6. Speciální dlouhé vozy řady PsK	84
7. Důležité upozornění pro používání vozů Nsk a Psk do ciziny	84

8. Speciální patrové vozy řady PP pro přepravu osobních automobilů	85
9. Vozy řady Pao	86
10. Vozy řady Paon a Paov	87
11. Cisterny řady Rh	88
12. Výsypné vozy základní řady S	88
13. Dvouúčelové výsypné vozy řad Vsa a Vssa	89
14. Víceúčelové vozy řady Vsaz	92
15. Vozy řady Vtr	93
16. Nová úprava podlah vozů řad Vd, Vtdr, Vtdrp, Vtp, Vtu, Vtr, Vtrp a Otdr	95
17. Čtyřnápravový výsypný vůz řady Wa	95
18. Víceúčelové čtyřnápravové vozy řady Zac	96
19. Dvouúčelové čtyřnápravové vozy řady Zsa	96
20. Čtyřnápravový oplenný vůz řady Oa	97
21. Speciální vozy zařízené pro přepravu volně loženého cementu	97
22. Zvlášť zařízené vozy pro přepravu živých zvířat	103
Oddíl XIX. Vozy, jejichž používání přepravci je omezeno	104
1. Vozy přepravní	104
2. Vozy pronajaté	105
3. Vozy kyvadlové a podílové	106
4. Sazby nájemného za pronájem vozů ČSD cizím stranám	107
5. Cisterny ČSD	108
ČÁST TŘETÍ — Vozy cizích železničních správ	113
1. Obecná ustanovení	113
2. Vozové společenství OPW	114
3. Vozové společenství EUROP	114
4. Nájemné za pobyt cizích vozů v síti ČSD	115
5. Zásady pro správné používání cizích vozů	115
6. Cizí vozy přepravní (soukromé)	116
ČÁST ČTVRTÁ — LOŽNÉ MÍRY	117
Oddíl I. Popis ložných měř	117
1. Obecná ustanovení	117
2. Ložné míry ČSD	117
3. Ložné míry v mezinárodní přepravě podle CIM	120
4. Ložné míry totožné s ložnou mírou I ČSD	120
5. Ložné míry nepatrně odchylné od ložné míry I ČSD	121
6. Ložná míra na švédských státních drahách	121
7. Zvláštní ložné míry (Belgie, Francie, Itálie, Norsko, Švýcarsko, Velká Británie)	121
8. Ložné míry v mezinárodní přepravě podle SMGS	126

Oddíl II. Obrysnice — Zúžování nákladu	127
Oddíl III. Vozy vsunuté — Oplenové vozy s bočnicemi nebo s klanicemi — Vozy ochranné	134
Oddíl IV. Zásilky s překročenou ložnou mírou	136
Oddíl V. Zásilky neobvyklé	139
ČÁST PÁTÁ — ZÁKLADNÍ PODMÍNKY PRO NAKLÁDÁNÍ ZÁSILEK	141
Oddíl I. Příprava zboží a vozů pro nakládání	141
1. Přichystání vozu na místo nakládky	141
2. Přichystání zboží k nakládce	141
3. Nakládací úkon	142
4. Pokyny stanice pro nakládání	142
5. Uzpůsobování výrobků	142
Oddíl II. Společné podmínky pro ukládání	144
1. Přepavní nebezpečí	144
2. Zajištění nepohyblivosti nákladu	145
3. Omezená pohyblivost v technice přepravního ložení	146
4. Umístění zboží v nákladním prostoru vozu	148
5. Rozložení váhy nákladu	149
6. Ukládání těžkých předmětů	150
7. Ochranná vzdálenost	152
8. Umístění vzhledem ke stěnám vozů	152
9. Výška nákladu	152
10. Ukládání v šikmé poloze	152
11. Ochranné vozy	153
12. Nākládání na několik vozů	153
13. Konstrukce nákladů	155
Oddíl III. Využití fixačních zařízení na železničních vozech pro uložení zboží	156
1. Výčet fixačních zařízení	156
2. Používání klanic vozů	156
3. Úchytná zařízení	157
Oddíl IV. Přepravní pomůcky a vozová výstroj ČSD	158
1. Přepravní pomůcky	158
2. Vozová výstroj	158
3. Používání přepravních pomůcek a vozové výstroje	158
Oddíl V. Úložné pomůcky přepraviců	162
1. Popis úložných pomůcek přepraviců	162
2. Odolnost fixačních prostředků	166

Oddíl VI. Označování kusů nákladu manipulačními značkami	167
1. Význam a používání manipulačních značek	167
2. Umístění značek a druhy značek	167
Oddíl VII. Nakládání sypkých substrátů v zimním období	170
1. Následky promrznutí zboží za přepravy	170
2. Hlavní příčiny a rozsah promrzávání zboží	170
3. Opatření přepraveců k zamezení promrznutí nákladu za přepravy	170
4. Konkrétní podmínky promrzávání sypkých substrátů a opatření k jeho zamezení	171
5. Chemické profylaktické prostředky	171
6. Zvláštní způsoby zamezení přimrznutí zboží k vozu	172
ČÁST ŠESTÁ — SMĚRNICE PRO NAKLÁDÁNÍ ZÁSILEK URČITÉHO DRUHU ZBOŽÍ VE VOZOVÝCH ZÁSILKÁCH	173
Oddíl I. Obecná ustanovení	173
Oddíl II. Řezivo ve svazcích do labských překladišť v ČSSR	174
Oddíl III. Jízdní kola	175
Oddíl IV. Doporučení pro úpravu nakládky prutové oceli	176
ČÁST SEDMÁ — NAKLÁDÁNÍ KUSOVÝCH ZÁSILEK	178
ČÁST OSMÁ — UKONČENÍ NAKLÁDKY A ODPOVĚDNOST ZA SPRÁVNÉ NALOŽENÍ	181
Oddíl I. Ukončení nakládky	181
Odpovědnost za správné naložení	181
Oddíl II. Závady při nakládání zboží	182
1. Ložné závady u přepravovaných vozových zásilek	182
2. Poškozování vozů při nakládání	184
3. Ustanovení pro výpočet a vybírání náhrad	184
Oddíl III. Zábрана škod na přepravovaném zboží	185
1. Význam zábrany	185
2. Zábranná péče	185
3. Příčiny škod	186
4. Nedostatečný obal	186
5. Naložení zboží do vadného nebo nevhodného vozu	189
6. Nesprávné naložení a nedostatečné zajištění zboží	190
7. Vadný výkon železniční dopravy a přepravy	191
8. Nárazoměry	191
9. Nedostatek přirozené odolnosti výrobku	193
10. Hlavní úkoly železnice a přepraveců v zábranné péči	193

Oddíl IV. Bezpečnost pracujících při nakládání a vykládání zásilek . . .	194
1. Obecné zásady	194
2. Bezpečnost při nakládání a vykládání	194
 ČÁST DEVÁTÁ — ZVLÁŠTNÍ PODMÍNKY A ZPŮSOBY NAKLÁDÁNÍ DO ZELEZNIČNÍCH VOZŮ	 195
Oddíl I. Soustředování nakládky a vykládky	195
1. Soustředování ložných prací	195
2. Odpovědnost za převzaté ložné práce	196
Oddíl II. Nakládání a přeprava zboží na paletách	197
1. Ekonomická funkce paletizace	197
2. Technické podmínky paletizace	198
3. Paletové vozíky	200
4. Technická zařízení pro manipulaci s paletami	200
5. Ukládání zboží na paletách	201
6. Manipulace s paletami a jejich nakládání do vozů	207
7. Podej, přeprava a výdej vozových zásilek zboží na paletách v pa- letovém společenství a výměna palet	208
8. Podej a přeprava kusových zásilek na paletách	208
9. Paletové společenství v přepravě kusových zásilek	209
10. Přeprava zásilek na paletách přepravců	209
11. Přeprava zboží na paletách v mezinárodní přepravě	209
12. Přenechání palet ČSD přepravcům k dočasnému používání	210
Oddíl III. Nakládání a přeprava zboží v kontejnerech	210
1. Obecné podmínky pro používání kontejnerů (přepravních skříní)	210
2. Základní rozdělení kontejnerů	211
3. Malé přepravní skříně ČSD	212
4. Podej přepravní skříně	214
5. Odběr přepravní skříně	215
6. Přepravní skříně přepravců	216
7. Kontejnery v mezinárodní přepravě SMGS	217
8. Kontejnery v mezinárodní přepravě podle CIM	218
Oddíl IV. Skládací pojízdné bedny	219
Oddíl V. Sáuky	220
Oddíl VI. Přepravky	221

Přílohy

Příloha I Podmínky pro nakládání jednotlivých druhů zboží	227
Příloha II Seznam výpraven kusových zásilek (VKZ)	300
Příloha III Ložné rozměry hlavních řad nákladních vozů ČSD a jejich využití paletami	302
Příloha IV Ložné rozměry hlavních typů silničních vozidel a jejich vy- užití paletami	303
Příloha V Schéma umístění nápisů na vozech ČSD	304
Příloha VI Přehled nejběžnějších závad při nakládání	306
Změna za tisku	311
Doplňky za tisku	313

OBSAH PŘÍLOHY I

PODMÍNKY PRO NAKLÁDÁNÍ JEDNOTLIVÝCH DRUHŮ ZBOŽÍ

ČÁST A. VÝROBKY HUTNICKÉ	227
Oddíl I. Předvalky (sochory, ploštiny, široká ocel a podobné výrobky)	227
1. Předvalky	227
2. Sochory a široká ocel	228
3. Barníky nebo ploštiny z mědi, zinku apod.	229
Oddíl II. Plechy, kovové desky	229
1. Obecná ustanovení	229
2. Jemné plechy a maštěné střední plechy	230
3. Jemné nebo střední plechy v plechových obalech	233
4. Nemaštěné střední plechy	236
5. Dlouhé nemaštěné střední plechy a hrubé plechy	238
6. Desky elektrolytické mědi	240
7. Jemné nemaštěné plechy ve vnitrostátní přepravě	240
8. Nakládání plechů do vozů řady Vsa ve vnitrostátní přepravě	243
9. Nakládání nemaštěných středních plechů ve vnitrostátní přepravě	243
10. Zajišťování dlouhých nemaštěných středních a hrubých plechů ve vnitrostátní přepravě	244
Oddíl III. Svitky plechů	244
1. Obecná ustanovení	244
2. Osa svitků napříč k podélnému směru vozu	246
3. Osa svitků v podélném směru vozu	248
4. Osa svitků svisle	249
5. Svitky plechu malé šířky	249
Oddíl IV. Předměty válcového tvaru (válece, trouby, ocelové láhve a podobné výrobky)	249
Oddíl V. Dvojkolí a obruče kol	253
Oddíl VI. Kolejnice, tvarová a letonářská ocel, ocelové pražce, ocelové stavební dílce apod.	255
1. Nakládání na jeden vůz	255
2. Nakládání na několik vozů s opleny	255

3. Nakládání na několik vozů bez oplení	256
4. Odchytky povolené pro nakládání ve vnitrostátní přepravě	259
Oddíl VII. Ocelové výtzuže pro betonové výrobky	262
Oddíl VIII. Volně ložený kovový cípádový materiál (šrot, kovové hobliny apod.)	264
ČÁST B. VÝROBKY LESNÍHO A ZEMĚDĚLSKÉHO HOSPODÁRSTVÍ	265
Oddíl IX. Dříví	265
1. Základní ustanovení pro nakládání na jeden vůz	265
2. Ruční nakládání řeziva	268
3. Mechanické nakládání řeziva	272
4. Kulatina a nerovné dříví	272
5. Kmenové dříví	274
6. Prkna ložená do tvaru původní klády	276
7. Tvoření ohrady u vozů s bočnicemi bez klanic	276
8. Důlní dříví a jiná kulatina v krytých vozech	280
9. Nakládání na dva vozy s opleny	282
Oddíl X. Seno, sláma, bavlna, stromová kůra apod.	283
1. Obecná ustanovení	283
2. Lisované balíky	283
3. Nelisované balíky	284
4. Svazky nebo snopy	284
ČÁST C. OSTATNÍ DRUHY ZBOŽÍ	286
Oddíl XI. Vozidla	286
1. až 5. Obecná ustanovení	286
6. Patrové nakládání traktorových vleků (valníků) ve vnitrostátní přepravě	286
7. Koncové nakládání kolových vozidel	287
Oddíl XII. Vozidlové jeřáby a podobné předměty	288
Oddíl XIII. Kabelové bubny	289
Oddíl XIV. Kontejnery	293
Oddíl XV. Naplněné sudy	294
Oddíl XVI. Prázdné obaly (sudy, bedny, kabelové bubny apod.)	296
Oddíl XVII. Kámen a podobné stavební hmoty	296
1. Kamenné balvany	296
2. Kamenné desky	297
ČÁST D. UPOZORNĚNÍ KE VŠEM ODDÍLŮM PŘÍLHY I.	299
Oddíl XVIII. Nakládání zboží zvláště nejmenovaného	299
Oddíl XIX. Nakládání do vozů SSSR s převázanými podvozky	299